

Commissie voor de
milieueffectrapportage

IJsseldelta Zuid, provincie Overijssel

**Tussentijds toetsingsadvies over het
concept-milieueffectrapport**

12 juli 2010 / rapportnummer 2113-76

1. OORDEEL OVER HET CONCEPT-MER

De provincies Overijssel en Flevoland, de waterschappen Groot Salland en Zuiderzeeland en de gemeenten Kampen en Dronten willen in het gebied IJsseldelta-Zuid de regionale opgaven voor hoogwaterbescherming, woningbouw, infrastructuur, natuur en recreatie integraal uitwerken. Voor de besluitvorming over bestemmingsplannen, dijkverleggingsplannen, vergunningen en ontheffingen zijn de opgaven in een concept-milieueffectrapport (MER) uitgewerkt. De Commissie is gevraagd om het concept-MER tussentijds te toetsen en aanbevelingen te doen voor het definitieve MER.^{1, 2}

Het belangrijkste advies van de Commissie is om het concept-MER nog eens kritisch te beschouwen in het licht van de veranderde uitgangspunten met betrekking tot de hoogwaterveiligheid. Het definitieve MER moet duidelijk maken:

- in hoeverre de Bypass noodzakelijk is voor de korte termijn dan wel hiervoor een alternatief vormt;
- wat de mogelijkheden zijn om toekomstige taakstellingen voor hoogwaterveiligheid op te vangen;
- welke milieuwinst te verwachten is door de Bypass gelijktijdig met de zomerbedverlaging te realiseren.

Voor de overige gebiedsopgaven (infrastructuur, woongebieden, recreatievoorzieningen en natuurgebieden) adviseert de Commissie om in het definitieve MER de toekomstvastheid met het oog op aanvullende hoogwaterveiligheids-taakstellingen aan te geven. De uitwerking van de milieuaspecten van de gebiedsopgaven is nog van een globaal niveau. In de richtlijnen wordt voor de verschillende deelopgaven meer informatie over de gevolgen gevraagd. Het gaat daarbij onder andere om:

- aan te geven welke kansen er zijn om kenmerkende waardevolle biotopen tot ontwikkeling te laten komen en in welk oppervlak compensatie voor weidevogels dient plaats te vinden;
- hoeveel ligplaatsen mogelijk zijn zonder dat significante gevolgen door verstoring op watervogels optreden;
- concreet aan te geven welke (zonerings)maatregelen nodig zijn ter afscherming van natuur voor de (water)recreant.

De Commissie adviseert deze onderwerpen voor elk alternatief nader uit te werken. In het volgende hoofdstuk worden deze aanbevelingen nader toegelicht.

¹ Zie voor nadere projectinformatie bijlage 1.

² De Commissie adviseert over de juistheid en volledigheid van de milieu-informatie in een MER. In het verzoek van de provincie om advies uit te brengen over het concept-MER is tevens specifiek gevraagd te adviseren over de procedurele aspecten. Hiervoor verwijst de Commissie naar InfoMil die als onderdeel van het Agentschap NL namens het ministerie van VROM uitleg geeft over de interpretatie van wetten en beleid.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN

2.1 Veiligheid tegen hoog water op de korte en langere termijn

Geen noodzaak meer voor de Bypass op de korte termijn

In de planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier (PKB) is de Hoogwatergeul Kampen (de Bypass) opgenomen als langetermijnoplossing voor hoogwaterbescherming. Daarbij is aangegeven dat als de Bypass op de korte termijn kan worden gerealiseerd het als alternatief kan worden ingezet voor de in het basispakket opgenomen maatregel 'Zomerbedverlaging Beneden-IJssel'. Als via een omwisselbesluit zou worden gekozen voor het alternatief Bypass dan zou de oorspronkelijke maatregel zomerbedverlaging vervallen. Het besluit-MER Bypass Kampen was oorspronkelijk bedoeld voor de besluitvorming over dit omwisselbesluit.

Gedurende de ontwikkeling van het project zijn nieuwe berekeningen uitgevoerd en hierdoor is de taakstelling voor de waterstandsverlaging bij Zwolle (km 979) vergroot van 29 cm naar 41 cm. De afvoercapaciteit van de Bypass is hiervoor onvoldoende. Volgens het concept-MER is daarom, naast de Bypass ook de zomerbedverlaging van de IJssel op de korte termijn noodzakelijk. De Bypass is daarmee geen (zelfstandig) alternatief meer om aan de veiligheidsdoelstelling voor de korte termijn te voldoen.

Voor de zomerbedverlaging van de IJssel wordt een aparte MER en passende beoordeling opgesteld. In het concept-MER voor de Bypass wordt daarbij niet duidelijk in hoeverre zomerbedverlaging – met de nieuwe berekende taakstelling – als zelfstandig alternatief kan voldoen voor de korte termijn. De Bypass lijkt niet meer noodzakelijk om aan de veiligheidsdoelstelling voor de korte termijn te voldoen, maar dit wordt niet duidelijk uit het concept-MER.³

■ De Commissie adviseert om in het definitieve MER duidelijk te maken in hoeverre vanuit de doelstelling hoogwaterveiligheid de Bypass noodzakelijk is voor de korte termijn dan wel hiervoor een alternatief vormt.

Toekomstvastheid voor de langere termijn

Over de taakstelling voor de lange termijn heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. In de PKB wordt een doorkijk gegeven naar de taakstelling voor de lange termijn met een afvoer van 18.000 m³/s bij Lobith. De Commissie Veerman heeft na de PKB aanvullende voorstellen gedaan waaronder een peilverhoging van het IJsselmeer van maximaal 1,5 m. Daarmee is nog niet duidelijk met welke opgave rekening moet worden gehouden bij de inrichting van de Bypass.

Met de gebiedsontwikkeling wordt de ruimtelijke reservering voor de Bypass verkleind en begrensd, en is het de vraag in hoeverre de afvoercapaciteit in de toekomst nog verder vergroot kan worden of door de begrenzing wordt gelimiteerd. Met de scenariostudie: "Toekomstvastheid van de hoogwatergeul in de IJsseldelta" is volgens de Commissie voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen alternatieven zijn voor de Bypass met een wezenlijk andere toekomstvastheid voor hoogwaterveiligheid: "Aanleg van een hoogwatergeul vormt, los

³ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijzen 41, 53, D en E.

van de vraag hoe deze er precies uitziet, geen belemmering voor de keuzemogelijkheden voor toekomstige hoogwaterbescherming van de IJsseldelta en omgeving.” In vijf van de zes oplossingsrichtingen voor de lange termijn blijft een hoogwatergeul bij Kampen noodzakelijk bij hoge rivierafvoeren. Voor de zesde is hij niet noodzakelijk, maar vormt hij ook geen belemmering.

- De Commissie adviseert om in het definitieve MER aan te geven wat de mogelijkheden zijn om toekomstige taakstellingen voor hoogwaterveiligheid op te vangen in de Bypass.

Door gelijktijdige realisering winst te behalen?

Beide projecten – Bypass en zomerbedverlaging – wil men nu deels gelijktijdig realiseren. Een belangrijke reden hiervoor is dat door gecombineerde aanleg kosteneffectief maatregelen voor de lange termijn versneld kunnen worden gerealiseerd. Hiermee wordt ingespeeld op het advies van Commissie Veerman.

Ter eerste is het de vraag in hoeverre uitvoeringstechnische voordelen om de vrijkomende grond bij de IJsselverdieping die gebruikt worden voor ophoging in de Bypass, opwegen tegen mogelijke noodzakelijk aanpassingen later als gevolg van de nu nog onduidelijke taakstelling voor de lange termijn. Ten tweede is het de vraag of de aanzienlijke milieugevolgen van de aanleg van de Bypass (mogen) opwegen tegen efficiëntievoordelen in de grondverwerking. Het gaat dan met name om de aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden. Daar staat tegenover dat een gefaseerde aanleg ook milieuvoordelen kan opleveren. Indien bijvoorbeeld met de aanleg van de Bypass mitigerende en/of compenserende maatregelen vroegtijdig worden gerealiseerd is hiermee mogelijk milieuwinst te behalen.

- De Commissie adviseert om in het definitieve MER aan te geven welke positieve en/of negatieve milieugevolgen te verwachten zijn door de Bypass gelijktijdig met de zomerbedverlaging te realiseren.

2.2 Uitwerking en effectbeoordeling woon-, recreatie- en natuurgebieden

Milieugevolgen in de uitwerking

Het MER brengt op hoofdlijnen de milieugevolgen in beeld van een veelheid aan ingrepen in een groot plangebied. Het detailniveau van de uitwerking in dit concept-MER is op een hoger abstractieniveau dan van een besluit-MER gebruikelijk is.⁴ De richtlijnen vragen ook om meer gedetailleerde informatie. In de uitwerking van de infrastructuur, woongebieden, recreatievoorzieningen en natuurgebieden zijn nog vele keuzen mogelijk met grote verschillen in milieugevolgen. Het gaat daarbij om de milieugevolgen van de exacte locatiekeuze, zetting⁵, de wijze van inrichting maar ook de onderlinge relatie (woningbouw ten opzichte klimaatdijk, Zwartendijk en/of hoogwatervrij) en de exacte omvang (bijvoorbeeld aantal ligplaatsen voor vaarrecreatie) kan inzichtelijk worden gemaakt in varianten⁶.

⁴ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijze M.

⁵ Het MER geeft terecht aan dat er sprake zal zijn van zetting van de slappe ondergrond als gevolg van belasting door de klimaatdijk en woningen op zandlichamen. Hoewel men in de tekst aangeeft hiermee rekening te houden door bijvoorbeeld extra zand op te hogen is onduidelijk hoe dit in de praktijk rekening wordt gehouden de optredende zettingsverschillen binnen het plangebied.

⁶ Zie bijvoorbeeld zienswijzen 47, 53, E, L en M.

Specifiek voor de woningbouwopgave geldt dat het eerder opgestelde plan-MER voor de streekplanherzieningen een uitvoerige onderbouwing gaf van de inschatting van de omvang van de woningbouwtaakstelling. Daarna maakte de woningbouwopgave ook onderdeel uit van de Structuurvisie Kampen.⁷ De onderbouwing en de locatiekeuze voor de woningbouwopgave maakt dan ook geen onderdeel meer uit van dit besluit-MER. In de richtlijnen voor dit besluit-MER wordt wel gevraagd om nader aan te geven welke bandbreedte aan inrichtingsvarianten voor de woningbouw bestaan waarbij wordt ingegaan op situering, begrenzing en dichtheden, afstemming op ondergrond, verkeersontsluiting, groen- en waterstructuur en kans op wateroverlast. De Commissie tekent hierbij aan dat de aard en omvang van de woningbouwprogramma in dit gebied (deels via vaarbewegingen) ook een recreatieve druk op kwetsbare natuurwaarden (o.a. Natura 2000) in de directe omgeving tot gevolg heeft. Dit aspect moet worden meegenomen in de effectbeoordeling van de inrichtingsvarianten.

Vanwege de onduidelijkheid over met name de besluitvorming over de IJsselmeerpeilstijging wordt in het MER de bouw van de kunstwerken nog geen definitief ontwerp gepresenteerd. Vanwege de onzekerheid hoe groot de taakstelling voor hoogwaterveiligheid op de lange termijn zal zijn (zie §2.1) en welke maatregelen hiervoor precies noodzakelijk zijn, is het wenselijk hiermee ook bij de andere gebiedsopgaven in het plangebied rekening te houden en zo veel mogelijk toekomstvast te ontwerpen. Van de ingrepen die in het plangebied voorzien zijn, moet duidelijk zijn in hoeverre aanpassing van de in te richten woon-, recreatie- en natuurgebieden later wederom noodzakelijk is of voorkomen kan worden bij een aangepaste taakstelling voor hoogwaterveiligheid.

- De Commissie adviseert om in het definitieve MER voor de infrastructuur, woon-, recreatie- en natuurgebieden de toekomstvastheid voor aanvullende taakstellingen aan te geven.
- De Commissie adviseert om in het definitieve MER voor hydraulica en morfologie, bodem en water, natuur, cultuurhistorie en woon- en leefmilieu voor zover relevant voor het bestemmingsplan en waterkeringsplan de milieugevolgen uit te werken conform de richtlijnen, evenals de effecten van de ligging van infrastructuur binnen het plangebied.

Verschillen tussen alternatieven

Bij ingrepen van deze omvang is het de vraag of het vergelijken van alternatieven met de situatie waarin het plan IJsseldelta-Zuid niet tot uitvoering komt, wel een goed beeld oplevert van de onderlinge verschillen van de alternatieven en varianten. Tussen de referentiesituatie en elk willekeurig alternatief zit een groot verschil. Als dan alle alternatieven worden afgezet tegen de referentiesituatie dan vallen de onderlinge verschillen tussen de alternatieven voor een belangrijk deel weg.

Dit geldt bijvoorbeeld voor de wijze waarop de gevolgen voor cultuurhistorische en archeologische waarden worden gepresenteerd. Hoewel goed beschreven in het MER komen de onderlinge verschillen van de alternatieven bij de effectbeoordeling niet tot uiting door te vergelijken met de referentiesituatie

⁷ Zie ook de adviezen van de Commissie over het plan-MER IJsseldelta-zuid en Structuurvisie Kampen. Te vinden op www.commissiemer.nl onder respectievelijk projectnummer 1929 en 2175.

(MER pag. 190 en 201).⁸ Verschillen in hoogteligging van het woongebied en de situering ten opzichte van de Zwartendijk en de mate waarin aanvullende (klimaat)dijkaanleg de structuur van de Zwartendijk aantast, bepalen de kwaliteit van het toekomstig cultureel erfgoed. Op basis hiervan bestaan er verschillen tussen de alternatieven, die echter in de beoordeling niet tot uiting komen.

■ De Commissie adviseert – naast de vergelijking met de referentiesituatie – om de verschillen tussen de alternatieven in het definitieve MER te benadrukken.

2.3 Natuur

Natuurontwikkeling

Het plan heeft een belangrijke opgave voor natuurontwikkeling. De richtlijnen geven aan om vanuit een landschapsecologische systeemanalyse (geologie, reliëf, waterhuishouding, bodem, vegetatie, fauna) aan te geven welke natuurontwikkeling mogelijk is. De voorgestelde zonering van biotopen in de alternatieven lijkt niet samen te hangen met bestaande bodem- en hydrologisch gradiënten. De natuurdoeltypen zijn abstract gedefinieerd en potentiële mogelijkheden blijven onderbelicht:

- er wordt in de planontwikkeling weinig gebruik gemaakt van de ecologisch relevante kwel⁹;
- onduidelijk is wat de vegetatiekundige inhoud van ‘dynamisch moeras’ is;
- de huidige verspreiding en kwaliteit van stroomdalsoorten – van belang voor de ontwikkeling van stroomdalgraslanden – is onduidelijk¹⁰;
- welke ‘waarden’ de natuur in de verschillende alternatieven vertegenwoordigt is in het MER slecht navolgbaar en daarmee ook de keuze voor het meest milieuvriendelijke alternatief.¹¹

■ De Commissie adviseert om in het definitieve MER de effectbeoordeling t.a.v. natuur te objectiveren door gebruik te maken van natuurwaardencriteria als zeldzaamheid, vervangbaarheid en kenmerkendheid. In het verlengde daarvan wordt geadviseerd aan te geven welke kansen er zijn om kenmerkende waardevolle biotopen zoals matig eutroof of zelfs mesotroof moeras en stroomdalgrasland tot ontwikkeling te laten komen.

⁸ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijze M.

⁹ Er komt bijvoorbeeld een kwelzone in de bypass (rond de Enk) voor, die gezien de daarvan afhankelijke en aanwezige soorten kansen biedt voor ontwikkeling van mesotrofe moerassen met een hoge natuurwaarden. Ondanks deze potenties wordt de kwelzone in de plannen aangetast door inlaat van eutroof water (zie MER blz 163 en zienswijzen 50 en H). In het MER staat ook een discrepantie over de oorsprong van de kwel. In het hydrologisch verhaal is het afkomstig van de IJssel, in het ecologische verhaal van de Veluwe. Zie bijvoorbeeld ook de zienswijzen 47, 53, 55, D en K.

¹⁰ In de stroomdalgraslanden komen veel meer kenmerkende soorten voor dan het vijftal soorten (blz 166) dat in het MER wordt geschetst (achtergrondrapport A&W, zie ook zienswijze E). De huidige verspreiding van stroomdalsoorten zouden in belangrijke mate de potenties weer kunnen geven voor de ontwikkeling stroomdalgraslanden. Er wordt bijvoorbeeld van uitgegaan dat Kievitbloem-hooilanden zich spontaan zullen ontwikkelen door de nieuwe verbinding met het water. Als de kansrijke vestigingsplaatsen echter niet in beeld zijn worden deze mogelijk tijdens de aanleg vergraven. De benadering in het MER houdt bijvoorbeeld een risico in voor de ontwikkeling van zeer eutrofe en daarmee weinig waardevolle natuur.

¹¹ Als basis voor het mma is het alternatief 1.2 genomen. Dit alternatief scoort volgens de argumentatie op pagina 327 van het MER het best ten aanzien van potentiële natuur. Uit de beoordelingstabel op pagina 260 blijkt dat alternatief 3.2 of 4.5 eveneens positief scoren op natuur, zeker als daarin actuele waarden zijn betrokken. Dit lijkt in belangrijke mate terug te voeren op de waarde die is gegeven aan het aspect rietlanden. In andere alternatieven zou bijvoorbeeld meer het accent kunnen worden gelegd op stroomdalgraslanden. Stroomdalgrasland vertegenwoordigt een veel hogere natuurwaarde dan soortenarm rietland, dat mogelijk wel weer interessant is voor een aantal zeldzame vogels.

Compensatie weidevogel- en ganzengebied

Weidevogels nemen in aantallen af ondanks intensief beleid. De aanleg van de Bypass geeft een extra verlies aan weidevogel- en ganzengebied. Verlies van weidevogel- en ganzengebied in de EHS moet worden gecompenseerd.¹²

- De Commissie adviseert in het definitieve MER aan te geven waar geschikte gebieden zijn waar voldoende oppervlak aan weidevogel- en ganzengebied kan worden gecompenseerd.

Infrastructuur

De effecten van de oeververbinding van de N23 zijn wezenlijk op de omringende Natura 2000-gebieden.¹³ Het MER geeft aan dat significante effecten van verkeerslawaaai alleen kunnen worden uitgesloten door voor inrichtingsvarianten te kiezen die een geluidstoename voorkomen (blz. 58-60 passende beoordeling). De gecombineerde tunnelvarianten scoren het beste op natuur en vormen ook een element in het mma. In het vka is gekozen voor een weg over de nieuwe kering (blz. 336 MER). Onduidelijk is welke maatregelen genomen worden en hoe effectief deze zullen zijn. Daarmee zijn significante gevolgen voorsnog niet uitgesloten.

Daarbij zijn stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden niet aan de orde gekomen.¹⁴ In de omliggende Natura 2000-gebieden komen voor stikstof gevoelige habitats¹⁵ voor. Er is hierdoor sprake van een toename van de stikstofdepositie op al overbelaste habitats.

- De Commissie adviseert om in het definitieve MER zowel de gevolgen van de extra stikstofdepositie van het verkeer op Natura 2000-gebieden inzichtelijk te maken als hoe significante gevolgen door geluidstoename worden uitgesloten.

Verstoring door recreatie

Woningbouw en het aantal van 1100 ligplaatsen voor boten lijken aan elkaar gekoppeld te zijn. Er is daarmee een grote toename voorzien van het aantal ligplaatsen voor boten (bijna 20%). Daarbij is de onzekerheid over het te verwachten aantal vaarbewegingen enorm: 10.000 tot 20.000. Er zijn geen alternatieven of varianten uitgewerkt met minder ligplaatsen, terwijl waterrecreatie een belangrijke verstoring veroorzaakt op vogelpopulaties in de Bypass en de randmeren waarvan grote delen ook zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.¹⁶ De dwingende redenen van groot openbaar belang – noodzakelijk vanwege mogelijk significante gevolgen mede door toename van de (water)recreatie – zijn beargumenteerd vanuit de hoogwaterveiligheidsopgave¹⁷. Varianten met minder verstoring zijn mogelijk door vermindering van het aantal ligplaatsen.

Gevolgen voor de meeste vogelpopulaties door waterrecreatie zijn volgens het MER nauwelijks aanwezig omdat vogels met name buiten het vaarseizoen in het najaar en de winter aanwezig zijn. Monitoring laat echter zien dat diffuse

¹² Zie bijvoorbeeld ook de zienswijzen 50, E, H en I.

¹³ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijzen E, I en P.

¹⁴ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijze E.

¹⁵ Stroomdalgraslanden (H6120) en Glanshaver- en vossenstaarthoïlanden (H6510) met een kritische depositiewaarde van 1250 en 1400 mol/ha/jr. De achtergrondconcentratie van stikstof is grotendeels 1500-2000 mol/ha/jr.

¹⁶ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijzen 12, E en I.

¹⁷ Onduidelijk is of recreatie in het algemeen en meer specifiek waterrecreatie als dwingende reden van groot openbaar belang wordt en kan worden gezien.

bewegingen (kano's, kitesurfers e.d.) tot sterke verstoring op de vogels leidt (passende beoordeling blz. 93). Daarvan gaat ook steeds meer een druk uit in het winterseizoen. Daarom zijn voor verschillende soorten zonerings- of andere mitigerende maatregelen noodzakelijk om significante gevolgen te voorkomen.

- De Commissie adviseert om in het definitieve MER aan te geven hoeveel ligplaatsen mogelijk zijn zonder dat significante gevolgen door verstoring op watervogels optreden.
- De Commissie adviseert om in het definitieve MER concreet aan te geven welke (zonerings)maatregelen nodig zijn ter afscherming van natuur voor de (water)recreant.

Daarbij adviseert de Commissie in het definitieve MER een nadere onderbouwing te leveren van de volgende uitspraken in het concept-MER:

- dat 125 en 400 extra ligplaatsen in Roggebot en Ketelhaven niet leidt tot extra aantrekking van bewegingen boven de autonome ontwikkeling (Passende beoordeling blz. 44);
- de vaarbewegingen richting Vossemeer en zuidelijk deel Drontermeer en Veluwemeer (onder de sluis) minimaal worden geacht;
- hoe effectief de vaarbeperkende maatregelen kunnen zijn op basis van ervaring en noodzakelijke handhaving;
- in hoeverre bij de bepaling van de cumulatie de Integrale ontwikkelingsvisie Veluwerandmeren (IIVR) is meegenomen.¹⁸

¹⁸ Zie bijvoorbeeld ook de zienswijzen E en I.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: projectbureau IJsseldelta-Zuid

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van de provincies Overijssel en Flevoland en de gemeenteraad van de gemeenten Kampen en Dronten

Besluit: bestemmingsplannen, dijkverleggingsplannen, vergunningen en ontheffingen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C09.0, C10.3, 12.1 en C12.2

Activiteit: opstellen van een integraal plan voor hoogwaterbescherming, woningbouw, infrastructuur, natuur en recreatie in het gebied IJsseldelta-Zuid.

Bijzonderheden:

Voor de besluitvorming is de Commissie gevraagd om het concept-MER tussentijds te toetsen en aanbevelingen te doen voor het definitieve MER.

De Commissie constateert dat tussentijds de taakstelling voor de benodigde waterstandsverlaging is verhoogd. De Bypass alleen blijkt dan niet meer te voldoen: ook de zomerbedverlaging is volgens het concept-MER noodzakelijk. Het concept-MER geeft echter nog geen antwoord op de vraag of alleen een zomerbedverlaging volstaat om op korte termijn de benodigde waterstandsverlaging te realiseren. De Commissie adviseert om in het definitieve MER duidelijk te maken:

- of de Bypass nog noodzakelijk is voor de korte termijn als toch eerst de zomerbedverlaging wordt uitgevoerd;
- wat de mogelijkheden zijn om in de toekomst extra water af te voeren via de Bypass;
- welke milieuwinst te verwachten is om nu al de Bypass aan te leggen terwijl die pas op langere termijn nodig is.

Voor de overige gebiedsopgaven (infrastructuur, woongebieden, recreatievoorzieningen en natuurgebieden) adviseert de Commissie om de toekomstvastheid aan te geven uitgaande van een mogelijk hogere waterafvoer conform het advies van de commissie Veerman.

Daarnaast constateert de Commissie dat de uitwerking van de milieugevolgen in het concept-MER over het algemeen nog te globaal is voor het maken van definitieve inrichtingskeuzen. Het gaat bijvoorbeeld om:

- inrichting van de woningbouwlocaties;
- de kansen om waardevolle natuur te ontwikkelen;
- hoeveel oppervlak aan weidevogelgebied moet worden gecompenseerd;
- hoeveel ligplaatsen voor boten mogelijk zijn en welke maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat (water)recreanten beschermde natuur verstoren.

De Commissie adviseert deze onderwerpen voor elk alternatief in het definitieve MER concreet uit te werken.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 29 mei 2008
ter inzage legging startnotitie: 30 mei 2008 tot en met 10 juli 2008
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 29 mei 2008
richtlijnenadvies uitgebracht: 17 juli 2008
richtlijnen vastgesteld: november 2009
aanvraag tussentijds toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 27 mei 2010
tussentijds toetsingsadvies uitgebracht: 12 juli 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:
drs. B.F.M. Beerlage (werkgroepsecretaris)
dr. F.H. Everts
ir. J.H.J. van der Gun
ing. D. Hamhuis
dr. H. Middelkoop
drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- IJsseldelta Zuid, Besluit Milieueffectrapportage ten behoeve van de procedure voorontwerp bestemmingsplan gemeente Kampen, Oranjewoud, november 2009;
- IJsseldelta Zuid, Bijlagenrapport van het besluitMER ten behoeve van de procedure voorontwerp bestemmingsplan gemeente Kampen, Oranjewoud, november 2009;
- IJsseldelta Zuid, Leeswijzer en samenvatting van het besluitMER ten behoeve van de procedure voorontwerp bestemmingsplan gemeente Kampen, Oranjewoud, november 2009;
- Project IJsseldelta Zuid, Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998, Passende Beoordeling op niveau van Milieueffectrapportage bij Bestemmingsplan van de voorgenomen bypass nabij Kampen, Oranjewoud, 3 november 2009;
- Ontwerp Alternatieven en Voorkeursalternatief Bypass Kampen, H+N+S Landschapsarchitecten, November 2009;

- Hydrologische effecten bypass Kampen, Tauw, 15 december 2009;
- Toekomstvastheid van de hoogwatergeul in de IJsseldelta, Rijkswaterstaat waterdienst, 8 april 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Kanovereniging "Skonevaarder", Kampen
2. Bond Heemschut, Amsterdam
3. Van Hoogmoed Taxatie en adviesbureau namens de heer en mevrouw De Groot, Nijverdal
4. Maatschap Netjes, Kampen
5. J. Bruins, IJsselmuiden
6. Maatschap Gunnink, Kampen
7. M. van Ittersum, Kampen
8. Jachthaven/camping Roggebotsluis, Kampen
9. Van der Lelij Vastgoed namens de familie Selles, IJsselmuiden
10. Roggebothouse, Dronten
11. R. Palland, Kamperveen
12. J.J. de Ruiter, Kampen
13. J.L. Dekker, Noordeinde
14. M. Selles, Kampen
15. A.W. Fikse, Noordeinde
16. Hoksbergen makelaardij namens P. Dolfma, Kampen
17. Van de Lelij Vastgoed namens de familie J.L. Dekker, IJsselmuiden
18. E.J. Kragt, Kamperveen
19. B. van 't Oever, Kamperveen
20. M. van der Velde, Kamperveen
21. Maatschap B. en H. van 't Oever-Slendebroek, Kamperveen
22. J. Fien, Kamperveen
23. J. Koetsier, Kamperveen
24. H. Koers, Kamperveen
25. R. Koers, Kamperveen
26. Maatschap H. van der Sluis-Koetsier, Kamperveen
27. Fam. Van der Weerd, Kamperveen
28. Maatschap J. en J. van der Weerd, Kampen
29. A. Schilder, IJsselmuiden
30. Maatschap Schutte, Kampen
31. Melkveehouderij Kloek, Kamperveen
32. Fam. Van 't Oever, Kamperveen
33. Dhr. Van der Sluis en mw. Van Boven, Kamperveen
34. Maatschap Koers, Kamperveen
35. A. den Uijl, Kamperveen
36. Dommerholt Advocaten namens Partyhotel 't Haasje B.V., Apeldoorn
37. Vereniging "Streekbelangen Kamperveen", Kamperveen
38. F.H. Flos, Kamperveen
39. R. Leeffers, Kampen
40. VOF Van der Scheer-Aalberts, Kamperveen
41. H. Hartong, Kampen
42. Punterstichting, Kampen
43. H. van Bruggen, Kampen
44. IJ.L. Boom, Kampen
45. Familie W. Gunnink, Kampen
46. J.F. Faber-Veltkamp, Noordeinde
47. Belangen Gemeenschap Noordeinde, Noordeinde
48. D. Penninkhof, Kampen
49. Maatschap Holtland-Bouwman, Kampen
50. H. Kloosterman, Kampen
51. Maatschap Netjes, Kampen
52. De heer en mevrouw Companjen, Kamperveen
53. Stichting Werkgroep Zwartendijk, Kampen
54. Familie Postema-Boeve, Dronten
55. Kavelruilcommissie IJsseldelta-Zuid, Zwolle
56. Agrarische Natuurvereniging "Camperland", Kamperveen
57. Diverse inspraakkaarten en handtekeningen
58. Hoksbergen makelaardij namens T. Aarten, Kampen
 - A. Prorail, Zwolle
 - B. NS Reizigers, Utrecht
 - C. Provincie Gelderland, Arnhem
 - D. D. LTO Noord, Zwolle
 - E. Natuurvereniging IJsseldelta Kampen, Kampen
 - F. Waterschap Veluwe, Apeldoorn
 - G. Prorail Projecten, Utrecht
 - H. Vereniging tot Behod Vrije Natuur, Kampen
 - I. Stichting Natuur en Milieu Overijssel, Zwolle
 - J. Staatsbosbeheer regio Oost, Deventer
 - K. Gemeente Oldebroek, Oldebroek
 - L. Nederlandse Gasunie, Groningen
 - M. VROM-Inspectie Regio Oost, Arnhem
 - N. Gemeente Dronten, Dronten
 - O. Veiligheidsregio IJsselland, Zwolle
 - P. Provincie Flevoland, Lelystad
 - Q. Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad
 - R. Waterschap Groot Salland, Zwolle
 - S. Provincie Overijssel, Zwolle

Tussentijds toetsingsadvies over het concept-milieueffectrapport IJsseldelta Zuid, provincie Overijssel

De provincies Overijssel en Flevoland, de waterschappen Groot Salland en Zuiderzeeland en de gemeenten Kampen en Dronten willen in het gebied IJsseldelta-Zuid de regionale opgaven voor hoogwaterbescherming, woningbouw, infrastructuur, natuur en recreatie integraal uitwerken. Voor de besluitvorming over bestemmingsplannen, dijkverleggingsplannen, vergunningen en ontheffingen zijn de opgaven in een concept-milieueffectrapport (MER) uitgewerkt. De Commissie is gevraagd om het concept-MER tussentijds te toetsen en aanbevelingen te doen voor het definitieve MER.

ISBN: 978-90-421-3066-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

